

Zdravíme paní
M. KRCHOVOU,
Kalifornie

30 centů

TELEFONY:
(708) 749-1891
(708) 749-1898

6426 WEST
CERMAK ROAD
BERWYN, IL.
60402

(USPS 002670)

ÚTERÝ 28. SRPNA 1990 - Čís. 63

DENNÍHULASATEL

THE OLDEST CZECHOSLOVAK DAILY NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

Czechoslovak Daily Herald

VOL. XCVIV

TUESDAY, AUGUST 28, 1990

SECOND CLASS
POSTAGE PAID AT
BERWYN, ILLINOIS

Established 1891

Co s čsl. zbrojovkami?

Lída Rakušanová - rfe

Vypukl mír, - a tahle okolnost se značnou měrou zasloužila o to že jsou to právě československé zbrojovky, které jsou - de facto jako první průmyslové odvětví v zemi - nejnaléhavěji konfrontovány s nezbytností přeorientovat se na jiné výrobní programy. Takové, o něž by byl na trhu zájem. Postiženo je především Slovensko, kam se - na Stalinův rozkaz - po osmačtyřicátém výroba zbraní, tradiční do té doby spíše v českých zemích, musela koncentrovat, aby byla - vzhledem k předpokládanému nepříteli, co nejvíc "v týlu". V ředitelských kancelářích zmíněných továren se tohle už ví přes dva roky: snížení výroby "speciální techniky", - jak se tankům, dělům a kulometům říkalo reálsocialistickým newspeakem - nařídil ještě Jakešův režim, a sice v roce osmdesát osm, - jenže s mocnými monopolními koncerny, hlavními oporami totalitarizmu, toho mnoho nepořídil. Nepomohl ani sedmnáctý listopad jako takový - z letargie se vedení zbrojovek začalo probouzet až ve chvíli, kdy z "ústředí" přestaly proudit subvence v obvyklé výši. Přesto dochází i dnes, kdy má mít podle nedávného vyjádření Slavomíra Stračára civilní výroba údajně už převahu nad výrobou zbraní, k situacím dosti absurdním.

Pokračování na str. 3

Stále ještě byrokracie

K. Moudrý

Zpočátku se hodně mluvilo o nekonvenčním řešení. A to všeho. Ve výjimečné situaci je třeba volit výjimečná řešení, říkalo se hravě. Tak dlouho, až se nakonec přistoupilo k řešení postupnému, tudíž pomalému a tudíž nekonečně komplikovanému. V Lidových novinách si povzdychl kriminalista, že doba kdy se dalo počítat s entuziasmem, profesionální hrdostí a radostí z dobře promyšlené práce, je ta tam. Kriminalisté z Prahy devět si chtěli před časem koupit počítač za vlastní peníze, což jim někdo zakázal, aby "nenastal nežádoucí únik informací". Nežádoucí únik informací skutečně nenastal, ale zato si kriminalisté jistě teď počkají, až jim úřad koupí počítač za úřední peníze. Bude to trvat dlouho a mezitím dojde k nenahraditelným ztrátám, jak se tak říká tomu, co už nejde zachránit. Nedovedu povědět, čemu všemu by se takovým počítačem dalo předejít. Zato si dovedu představit, že by nastalo naprosto nekonvenční řešení jednoho malého problému, neboť by došlo k nevídané záležitosti - nadšenci by si koupili počítač a osmělení a povzbuzení, by s největší pravděpodobností začali přemýšlet, co dál. Těžko si představit, že by

Pokračování na straně 8

Jaká je nezaměstnanost v Československu

Cs. tisk

Tržní mechanismus, který u nás zavádíme se neobejde ani bez trhu práce. Jsou však obavy, jak se v této souvislosti bude řešit problém nezaměstnanosti. To byl jeden z důvodů, proč Světlana Popovičová navštívila s reportážním mikrofonem českého min. práce a sociálních věcí Milana Horálka:

Pane ministře, řekněme si nejdříve, kolik je v současné době u nás nezaměstnaných?

Nemáme správnou a přesnou statistiku nezaměstnanosti. Uchazečů o zaměstnání je v současných dnech přibližně devět tisíc a pět tisíc z nich je těch, kteří pobírají některý druh dávek podle nařízení vlády stodevadesátpět.

Ano, ovšem práci budou letos shánět také mladí lidé, hlavně

Pokračování na straně 8

Armáda je pryč, zůstávají jen vzpomínky.

Italští turlisté, Sara Serra (vlevo) a Andrea Bozzo si v Praze zkoušejí sovětské vojenské čepice. Čepice, připomínající okupační Československa, se prodávají po 10-ti dolarech.

Továřiš, davaj

Mrs. Buda

Sovietski vojaci, ktorých st'ahujú zo štátov strednej Európy, zanechávajú za sebou spustošenie. Takto to vyzeralo v Maďarsku:

Na okraji mesta Mosonmagyaróvár boli sovietski pionieri v prvej línii. Tu, niekoľko kilometrov od maďarsko-rakúskych hraníc kládli mínové polia a tankové zátarasy, aby aspoň na tak dlho zastavili útočníka, kým by sa jednotky Varšavského paktu pripravili na obranu. Moskovských pionierov však osud uchránil pred hrdinským bojom za národ a vlasť. Ale napriek tomu ich kasárne vyzerajú ako po nel'útostnej bitke. Stopy spustošenia sú všade, kde boli sovietske

Pokračování na straně 2

Inflace?

K. Kuehl - rfe

Ministr financí, Václav Klaus, řekl v rozhovoru s dopisovatelem Reuterovy tiskové kanceláře, že udržet inflaci v tomto roce i v následujících obdobích pod hranici deseti procent je v možnostech československé hospodářské politiky. Musí to ovšem, podle jeho slov, být politika restriktivní jak pokud jde o celkovou emisi peněz tak i v oblasti výdajů státního rozpočtu. Vnější šoky, jako například třicetiprocentní omezení sovětských dodávek ropy, nesmějí vést ke zpomalení ekonomického přerodu - což požadují kritici radikálního postupu. Podle Klausova názoru takové šoky naopak jen dokazují, že jiná alternativa než radikální a rychlé změny neexistuje.

O změnách ve fungování československé ekonomiky se, upřímně řečeno, zatím hlavně mluví. V praxi vládne setrvačnost ekonomiky úřednické - ovšem už bez pochybné disciplíny státního plánu. A protože disciplína trhu je stále ještě předmětem více či méně kvalifikovaných debat, nastává pomalu ale jistě vakuum. Václav Klaus má úplnou pravdu, když tvrdí, že co nejrychlejší postup ekonomických přeměn je jedinou záchranou. Vakuum je, pochopitelně, natrvalo nepřijatelné. Stejně nepřijatelný je i návrat k plánovanému zaostávání. Proč tedy váhat a neskočit do studené vody, dokud je vůbec ještě do čeho skákat. I ve studené vodě je totiž možné

Pokračování na straně 8

Zprávy ZE SVĚTA

BERLIN- Východní část Německa

Východoněmecký parlament se rozhodl, že sjednocení Německa bude formálně vyhlášeno dne třetího října. V napjaté atmosféře tento den byl schválen požadovanou většinou 2/3, 294:62

hlasům. "Volkskammer" má čtyřista členů. Toto rozhodnutí bylo přijato západoněmeckou vládou s velkým uspokojením a přineslo úlevu z napětí, které bylo způsobeno hádkami jejich "Kameraden" z východu. Proto není třeba žádné další ratifikace z Bonnu.

STOKHOLM- Švédsko

Světověznámá společnost A. B. Electrolux oznámila, že plánuje ke konci příštího roku odložení asi deseti procent svých zaměstnanců z celkového počtu stopadesáti tisíc. Dotčeny mají být všechny jeho továrny po celém světě. Jde o důsledek dramatického poklesu zisku, který je odhadován za druhé čtvrtletí asi na padesát šest procent. V široce plánovaném snížení výrobních výdajů asi osm tisíc pracovníků z celkového počtu patnácti tisíc bude propuštěno koncem letošního roku. Nejvyšší výkonný představitel firmy, pan Anders Scharp, oznámil, že největší snížení zaměstnanců bude ve Spojených státech, kde poptávka se v tomto roce značně snížila a změnu k lepšímu nelze očekávat alespoň po dobu osmnácti měsíců.

JOHANNESBURG- Jižní Afrika

V pouličních bojích v černošských městečkách poblíž Johannesburgu zahynulo již více než pětset lidí, jak hlásí tamní policie. Násilnosti se rozšířily do Vosloorusu a Kagiso oblasti. V tomto boji stojí proti sobě Zulus, kteří jsou loyální konservativnímu hnutí Inkatha a Sossasove, z nichž převážná většina podporuje Africký národní kongres. Mandela, vůdce černých "nacionali-

stů", t.j. ANC, požádal vládu, aby urychleně poslala do bojem zachvácených území své vojenské oddíly. President de Klerk odpověděl, že co nejdříve ohlásí nutné kroky k nápravě.

MOSKVA - SSSR

Sovětské vojenské oddíly vytlačily záškodnické bojovníky z pohraniční oblasti, která sousedí s azerbejdžánskou republikou.

Armenci tam útočili na vesnice a začli bojovat s vojskem vyslaným Moskvou za účelem nastolení pořádku v konfliktu, který trvá již více než dva roky a jeho předmětem jest území Nagorno-Karabach. Mezitím armenský parlament schválil prohlášení nezávislosti Armenie na Moskvě. Zákonnodárci této jižní republiky odhlasovali také, že se ujímají kontroly nad obranou, zahraniční a hospodářskou politikou a že se rozhodli spojit se se sporným územím Nagorno-Karabach. Toto prohlášení se zastavilo jen velmi těsně od svolání úplné samostatnosti a nezávislosti, suverenity, od vlády Kremle. Armenie se tak stává pátou republikou z celkového počtu patnácti sovětských republik, která udělala rozhodný krok k secesi a úplného rozkladu Sovětského svazu. Estonsko začalo formální rozmluvy s vládou Sovětského svazu, jejichž předmětem je ovšem odloučení se od Moskvy. Turkmenie prohlásila své výsostné právo nad platností sovětských zákonů na svém území.

MANILA - Filipíny

Filipínská armáda přivedla další batalion vojáků do hlavního města, aby tak zesílila vládní moc. Serie útoků pomocí bomb a jiných výbušnin po dobu několika dní, daly podnět k obavám, že je připravován puč proti paní Aquino a její vládě.

ZENEVA - Švýcarsko

Většina evropských pravidelných leteckých společností se rozhodla čekat až do příštího týdne na rozhodnutí IATA (International Air Transport Association) o novém uspořádání dopravních cen a tarifů, aby byly úměrné ostrému zvýšení cen oleje. Avšak

některé evropské letecké společnosti, které pronajímají svá letadla, identifikovaným skupinám, začaly již zvyšovat ceny a několik nákladních leteckých dopravců oznámilo, že musely zvýšit ceny, aby tak kompensovaly vyšší pojišťovací náklady uvalené na letadla s destinací do Středního východu. Ačkoliv napětí na Středním východě bylo za poslední měsíc příčinou zvýšení cen letového benzínu o třicet pět procent, většina evropských leteckých společností "držela" cenu. Dle tamních pozorovatelů leteckého průmyslu, jednou z příčin udržení cen jízdenek byl slabý dolar, který kompensoval účinky zvýšených cen oleje, neboť letecké společnosti kupovaly letecký benzin za dolar a ne za silné evropské měny. Dalším důvodem, který mluví proti okamžitému zvyšování jízdenek, je váhavost, neboť nikdo nechce být

prvním. Výjimku tvoří British Airways a KLM Royal Dutch Airlines. Britové zvýšili ceny o šest procent, počínaje patnáctým zářím a Holanďané počítají zvláštní příplatek k cestování do třinácti měst Středního východu, kam mají řádné lety.

BRUSEL - Belgie

V Evropě panuje velké sucho, ale většina zemědělských výrobků nebyla spálena, jak praví příslušné autority Evropského společenství. Pouze některé zemědělské kraje byly postiženy. Avšak Hospodářská komise ES se obává, že zemědělci postižení nedostatkem vláhy, budou žádat ES fond proti pohromám, aby byli odškodněni. Představitelé ES naříkají, že jejich finanční prostředky byly velmi zeslabeny pomocí východní Evropy a že tedy pěstitelé zemědělských výrobků nemají se spolehat na jejich pomoc, aby je dostali z potíží.

Tovaryš, davaj . . .

jednotky a kde sa chystajú na odchod. Spália všetko, čo sa nedá, alebo nemôžu zobrať: starý olej z áut, pneumatiky a iné predmety často mesiace tlejú na hromadách.

Aj na hraniciach s Československom je čierny dym ukazateľom cesty: Sovieti sa na plno pripravujú odísť: Rozoberajú garáže, domy a tehly starostlivo nakladajú na palety - budú ich potrebovať. Pri Debrecíne, kde boli letecké jednotky, sa sovietski vojaci pokúšajú rozobrať aj betónovú prístavaciu plochu a hrozia, ak sa im to nepodarí, že ju vyhodia do vzduchu, ak vláda v Budapešti nebude ochotná platiť. "Berú všetko, čo sa len dá", rozčul'oval sa predseda obce, ale pritom bola zrejma jeho radosť z odchodu neoblíbených sovietskych vojakov.

Do tridsiateho júna budúceho roku musí Sovietsky zväz stiahnuť z Maďarska všetky jednotky, vrátane vojenskej techniky, vojenských materiálov, zásob a osobného majetku. Sedemdesiat percent bojových jednotiek má odísť do vlasti do konca roka, ďalších dvadsať percent do konca februára deväťdesiat jeden. Celkove je to päťdesiat tisíc vojakov, rovnaký počet rodinných príslušníkov a civilných zamestnancov, dvadsaťsedem tisíc tankov a vozidiel ako aj päťstošesťdesiat tisíc ton materiálu. Na odvoz je pripravených takmer tisíc osemsto dlhých vlakov. Maďari starostlivo a pozorne sledujú každý krok Sovietov, každého vojaka, každý vagón a tank si značia. Všade cítia nedôveru. Ale k veľkému konfliktu ešte len dôjde. Sovieti žiadajú za všetko, čo v Maďarsku nechávajú, paušálnu sumu tri a pol miliardy rubľov a vyratúvajú: tol'ko a tol'ko domov s tisícami bytov, nemocnice, školy, ozdravovne, šesť letísk, vyše dvesto tisíc ton pohonných hmôt, desiatky kasární a kantín prechádzajú do maďarského vlastníctva. Doteraz odovzdali šestnásť z celkového počtu šesť tisíc vojenských objektov. Sovieti sa zaviazali, že všetko zanechajú v dobrom stave, ale škody sú nedozierne. Obytné domy dôstojníkov sú zničené, okná rozbité, záchodové misy vytrhané z podlahy, miesto nich stolička bez sedadla, z kúpeľní odmontované armatúry, vytrhané kachličky, podlahy, okenné a dverové rámy. V Ostrihome Sovieti skonfiškovali starý kňazský seminár. Keď sa z neho vlni odšťahovali, odborníci zistili, že renovačné práce budú stáť prerátane desať miliónov mariek.

Netreba sa veľmi diviť, že sovietske jednotky všetko tak zdevastovali. Často to boli ľudia z ázijských republík, nevedeli sa dohovoriť, niekedy nevedeli ani názor svojho sídlišťa a už vôbec ho nevedeli napísať. Pre mnohých z nich sa odchod z Maďarska rovná vyhnaní z raja. Chcú si ešte uchytiť, čo sa dá - čierny trh v Budapešti prekvitá. Dostať tam všetko: vojenské čiapky, plášte, vyznamenania, ba aj sovietske zbrane. Predbežne sa nedajú odhadnúť škody na životnom prostredí. Z netesniacich nádrží vytekala do zeme nafta v tonách, cvičišťia sú posiate nevybuchnutými granátmi, cesty a polia zničené pásmi tankov. Vo vojenských priestranstvách sa skladovali aj chemické zbrane a otravné bojové látky. Úľavu do tejto hrozby si Maďari sľubujú od americkej firmy, ktorá na vlastné náklady a s vládnou pomocou má očistiť vojenské priestory.

Sovieti, aby si trochu udobrili domácich, vyvešali na fasády spustošených domov a kasární plagáty s usmievajúcim sa vojakom a textom: "Boh s Vami, Maďari, to vám želá sovietska armáda". "Boh s nami a dúfam, že vy idete do čerta" - šomre si popod nos prekladateľ.

Czechoslovak Daily Herald

DENNÍ HLASATEL

Established 1891

6426 W. CERMAK ROAD, BERWYN, ILL. 60402

TEL.: (708) 749-1871 and 749-1898

Second class postage paid at Berwyn, Illinois

Published Tuesdays, Thursdays and Sundays, except holidays

SUBSCRIPTION PRICES (CENY PŘEDPLATNÉHO):

UNITED STATES		CANADA (in US Dollars)	
Daily and Sundays (Denní a Nedělní)	Sunday Only (Nedělní pouze)	Daily and Sundays (Denní a Nedělní)	Sunday Only (Nedělní pouze)
3 months \$25.00	\$15.00	3 months \$ 35.00	\$18.00
6 months \$42.00	\$25.00	6 months \$ 55.00	\$30.00
12 months \$80.00	\$42.00	12 months \$100.00	\$52.00

Denní a Nedělní Hlasatel je otevřenou tribunou pro všechny členy, bez rozdílu politické či spolkové příslušnosti a náboženského vyznání. Upozorňujeme, že redakce se nemusí vždycky s uveřejněnými články ztotožňovat. Redakce si vyhrazuje právo zkracovat zaslání články. Zaslání rukopisů se nevracejí. Za změnu adresy účtujeme \$3.00.

OVERSEAS in US Dollars	
3 months \$ 38.00	\$22.00
6 months \$ 70.00	\$35.00
12 months \$125.00	\$65.00

NEW YORK - N. Y.

Ceny ropy přestoupily hodnotu třiceti dolarů za sud. Je to její nejvyšší hladina od začátku osmdesátých let. Zmatek na Středním východě byl také zodpověden za ostré zvýšení cen rafinovaného petroleje v důsledku přímo zrušeného obchodování. Ceny benzínu na termíny vzrostly téměř o další tři centy na galon. Představitelé olejového průmyslu hlásí, že zářezování některých výrobků z nafty v jistých zemích začíná se zhoršovat. Vzdor všem slibům, že těžba oleje bude zvýšena, ceny ropy dále stoupají. Poslední záznam byl čtyři dolary na sud. V těchto dnech zasedají ve Vídni ministři OPECu (v sobotu a v neděli). Zatím požár rafinerie firmy Shell v Texasu pomohl zvýšit ceny benzínu. Tři benzínové rafinerie a dva významní velkoobchodníci jsou předmětem vyšetřování ministerstva spravedlnosti. Jsou jim kladeny otázky týkající se zvýšení cen benzínu na středovýchodním pobřeží Států. Ceny akcií a dluhopisů stále ostře klesají na vlně zvyšování cen oleje. Dluhopisy vydané pokladnou (Treasury Department) Spojených států na třicet let spadly o více než jeden bod a tím jejich výnos stoupl na více než devět procent. Průmyslové Dow Jones klesly ve středu o 43,81 bodu na 2560,15.

Všeobecně index akcií klesl na svůj nejnižší bod v době více než jednoho roku. Dolar je dole. Ve čtvrtek akcie a dluhopisy opět klesly, třetí den za sebou, po zprávách o prodeji za mořem a stále stoupajících cenách oleje. Ceny zlata stoupají, neboť jsou krmeny krizí v Perském zálivu. Jeho cena na dodávku v prosinci zaznamenala vzestup o 3,30 dolarů za jednu unci (28,35 gr.) na cenu 419,30 dolarů.

NEW YORK - N. Y.

Několik hodin po uzavření dokumentů na půjčku v částce šedesát pět milionů dolarů, kterou se pan Trump dostal na chvíli z kaše, prohlásil v telefonním interview, že okamžitě vzal svou leteckou kyvadlovou dopravu na krátké vzdálenosti na východním pobřeží s trhu, protože se nyní opět stala výdělečnou operací. Prodej této speciální letecké linky, kterou pan Trump koupil loňského roku od prodloužené a odbory zničené společnosti za tři stá šedesát pět milionů dolarů, byla žádoucí pro jeho bankéře, neboť pomocí ní bylo lze zastavit únik jeho hotovosti a přestruovat jeho panství obalené samými dluhy a problémy. Do nedávna linka ukazovala peněžní ztráty i před tím, než splácní dluhů bylo začleněno do plánu na záchranu pana Trumpa. Zlepšení operací linky je ovšem ilusorní, neboť její

výdělečná kapacita může být omezena nedávným vzestupem cen oleje. Jak jsme se již zmínili na jiném místě, vzestup cen pohonných látek může být zodpovědným za vzestup cen jízdének až o třicet pět procent. Jako část dohody pana Trumpa s jeho bankéři, splátky úroků na asi sto třicet pět milionů dolarů dluhů, nutných na provoz linky, budou odloženy. K tomu pan Trump prohlásil, že i když linka musí pokračovat ve vydělávání na splátky za zbývajících dvě třetiny pět, milionů dlužných dolarů, stále je finančně aktivní. Jeho bankéři se v minulosti domnívali, že prodej linky bude důležitým komponentem jak dostat pana Trumpa opět na nohy. Ale nedávno obdržené dokumenty ukazují, že pan Trump měl již ztráty asi za sto milionů dolarů, od té doby, co koupil tuto linku. V červnu bývalý Trumpův prezident Trumpovy linky, pan Bruce Nobles, se prorekl, že žádná nabídka nebyla obdržena na koupi aeroline. Panu Trumpovi se toto prohlášení nelíbilo a pana Noblese propustil z jeho místa.

SAN FRANCISCO - Kalifornie

Soudce distriktního soudu Spojených států v San Francisku, Robert Aquilar, byl usvědčen ze dvou případů úplatků, z odhalení nahrané telefonní rozmluvy bývalému gangsterovi a lhaní FBI za účelem vyšetřování vedeného velkou porotou. Neresignuje-li, soudce Aquilar čelí pravděpodobně obžalobě a odstranění z úřadu zákrokem kongresu. Byl by čtvrtým soudcem, který by byl odstraněn v posledních deseti letech ze soudcovské stolice pro přijímání úplatků.

HOUSTON - Texas

Inženýři NASA (National Aeronautic and Space Administration), ztratili spojení s vesmírovým vozidlem, do orbitu Venuše posazeného nástroje "Magellan". Byla to již druhá porucha, která postihla Magellan v době pěti dnů. Poslední problém posláni, které stojí sedmset čtyřista čtyři milionů dolarů a jehož cílem je nakreslení map planety Venuše, se přihodil osm hodin po té, kdy představení projektu odhalili první obrázky planety. Vedení NASA se vyjádřilo, že byly vyměněny části paměti počítače, které byly zodpovědné za ztrátu radiového spojení.

Otřesná čísla v pozadí varovné stávky sovětských horníků.

- rfe -

Původním cílem varovné stávky sovětských horníků bylo připomenout první výročí převratné události v dosavadních dějinách Sovětského svazu, jímž byl vznik spontánního, na straně nezávislého dělnické hnutí v Kuzbasu Donbasu a ve Vorkutě. Toto hnutí tenkrát bylo výrazem pod-

pory perestrojky zdola. Ale sovětská vláda na tuto spontánní podporu reagovala arogantním přehlížením samozřejmých požadavků horníků, čímž si vysloužila nový protest. Nejde v něm už o podporu vládní politiky perestrojky, nýbrž o kategorické NET vůči komunizmu.

Nyní byla sovětská televize nucena odhalit některá otřesná čísla, jež se skrývají v pozadí masové nespokojenosti horníků. A tak se sovětský televizní divák dozvěděl, že...

... sovětský horník se dožívá průměrného věku osmačtyřiceti let a pouze jeden ze dvaceti dosáhne důchodového věku pětapadesáti

28. srpna 1990 Denní Hlasatel 3 let. A nejen to...

... osmset horníků zahyne ročně při důlních neštěstích, způsobených mizernými podmínkami bezpečnosti práce.

Pracovní podmínky horníků jsou tak špatné, že způsobují velmi častou nemocnost. Zdravotní stav sovětských horníků ve věku od pětatřiceti do devětatřiceti let se dá srovnat s fyzickou kondicí muže ve věku od pětadesáti do šedesáti let, pracujících v jiných profesích.

Tato otřesná statistická čísla jsou tedy v pozadí masové exploze nespokojenosti horníků v Sovětském svazu.

Co s čsl. zbrojovkami ...

Tanky se budou vyrábět minimálně ještě do konce roku, - a to přes skutečnost, že použití pro ně nemá od konce války v Afghanistanu ani jejich dřívější hlavní odběratel, Sovětský svaz. O československé armádě už vůbec nemluví: ta dává naopak sešrotovávat ve vojenském opravárenském podniku v Novém Jičíně své tanky po stovkách. Jenom do konce letošního roku se hodlá tímto způsobem zbavit osmsetpadesát kusů. Podvozky a některé další díly likvidovaných tanků se zmíněný podnik sice snaží využít pro civilní vozidla, odstraňování barev, nafty, olejů a mazadel, jichž každý tank obsahuje po desítkách ne-li stovkách litrů a kilogramů, je však - jak nedávno přiznal jeden z podnikových vedoucích v československém rozhlasu, ekologicky nanejvýš problematické. Hlavní potíž je prý se spalováním rosolovitěho odpadu z čistky odpadových vod, jehož množství vzrostlo v novojičínské vojenské opravárně kvůli likvidačním zakázkám trojnásobně, - na dvě třetiny šedesát kubíků ročně. Smluvně je ale zatím zabezpečeno spálení pouhých dvaceti kubíků. Těžko bychom asi našli v celém československém hospodářství toho času drastičtější příklad zbytečně vynaložené práce a vyplývané energie a surovin než je za takových okolností ohlášená výroba tanků až do konce roku, byť i v omezeném rozsahu. Pochopit by se dalo nanejvýš tak využití výrobních kapacit k zabezpečení dostatečného počtu náhradních dílů pro eventuální domácí i zahraniční potřebu, jakákoliv jiná činnost na dotyčných výrobních pásech není však nic jiného než stavění hladové zdi. Bohužel, nikoli z cihel, ty by byly ještě únosné alespoň ekologicky. Přechod na civilní výrobu není samozřejmě jednoduchý: rozšířit onen civilní sektor, který každá zbrojovka v Československu má coby jakousi "přidruženou výrobu", nelze bez problémů už proto, že se jedná ve většině případů o provozy technicky nesmírně zanedbané. Kdykoli se v minulosti ve zbrojovkách modernizovalo, šly peníze přednostně do vojenské výroby, na produkci civilní, od hydraulických strojů, přes traktory až po ledničky, fondy už většinou nezbyly. Je to logické: tahle výroba byla v úvahách komunistických strategiů v Kremli a jejich nohsledů v Praze stěžejní kdy něčím víc než jen zastíracím manévrem. Západní pozorovatelé se nyní shodují v názoru, že se bez zahraničních investorů asi těžko povede tohle všechno napravit. O zahraniční partnery, kteří by dodali technologii a kapitál, se většina zbrojovek také skutečně uchází, jenže ještě intenzivněji se, jak se zdá, snaží o finanční podporu z centra. Mnohdy jsou požadavky tohoto druhu jistě oprávněné, vždyť o tom, kolik se kam investuje, rozhodovali donedávna nikoli odborníci, nýbrž tajemníci, a tak by teď bylo - alespoň se to tak na první pohled může jevit - "spravedlivé", kdyby "ústředí" opět pomohlo. Pomoci by skutečně mělo, otázka však je, zda peněží. Daleko podstatnější by bylo, kdyby se už konečně vytvořily takové legislativní podmínky, které by podnikání, jak domácí tak zahraniční, v naší zemi doopravdy podpořily. Zákon o státním podniku a bilaterální dohody o ochraně investic očividně nestačí, když doposud není jasno například ani to, jak bude vypadat daňový systém, a jakým způsobem se bude privatizovat.

Příslušné návrhy projednává vláda, avšak to moc platné není: vrcholný - zákonodárny orgán, svobodně zvolený československý parlament, se k nim dostane nejdříve na podzim. Poslanci se totiž odebrali, jak známo, na měsíc na prázdniny. Z míry je nevyvedlo očividně ani to, že tak učinili zhruba v okamžiku, kdy vyšlo najevo, že se vratký systém zásobování čs. hospodářství sovětskými energetickými zdroji a surovinami začíná povážlivě bortit. A že by za takových okolností měly být všechny zákonné předpoklady, umožňující vznik opravdového trhu, vytvořeny co nejrychleji. Není bez zajímavosti, že například jejich kolegové z východoberlínského parlamentu nemají letos na prázdniny ani pomysleni...

Apel Polsko - čs. solidarity

S velkým znepokojením konstatujeme, že polsko-československá hranice zůstává poslední "železnou oponou" současné Evropy. Děje se tak přesto, že změněná politická situace dávno zpochybnila původní účel tohoto kroku, kterým na počátku 80 let měla být izolace čs. veřejnosti od svobodomyšlných idejí "Solidarity". Naše prosby, apely a návrhy zapadají do ticha a nikdo z kompetentních orgánů se nena-máhá na ně odpovědět. Přitom je třeba říci, že bez otevření hranic, bez znovuoobnovení malého pohraničního styku a bez likvidace byrokratických omezení jsou všechny řeči o vzájemném přátelství a spolupráci pouze prázdnými a čím dál víc rozčilujícími frázemi. Naše požadavky jsou jasné:

- 1) Okamžité obnovení malého pohraničního styku.
- 2) Zrušení nutného "pozvání" a jiných administrativních bariér turistického ruchu.
- 3) Rychlé a radikální zvýšení počtu hraničních přechodů mezi Polskou republikou a ČSFR.

Lidové noviny.

Bankrot podle plánu

Na zprávu Federálního statistického úřadu o sociálním a ekonomickém rozvoji Československa v první polovině letošního roku se můžeme dívat z různých hledisk. Ekonomové, kteří měli loni oprávněné obavy z blížícího se chaosu, mohou být spokojeni. Revoluce proběhla velmi rychle, a tak struktury, které v jiných komunistických zemích většinou kladly celá léta tuhý odpor, se v naší zemi plynule přesunuly na strany revoluce. Nevytvořilo se tedy u nás ono ekonomicko-mocenské vakuum. V zásadě všichni jsou na svých místech a pracují a řídí zhruba tak, jak to dělali loni nebo před deseti lety. Podařil se tedy místní byrokracii (národní výbory, střední úroveň ministerstev, byrokratické struktury v průmyslu a zemědělství, Raj, OPBH a řada dalších) husarský kousek. Udrželi status quo, a to v situaci prudce se měnícího vnějšího ekonomického

Sdružení československých exulantů pořádá piknik v neděli 9. září v National Grove č. 4 v N. Riverside. Vyhráváti bude koncertina klub. Jaternice, bramboráky, švestkové koláče a jiné.

51. Moravský den pořádá Ústředna moravských spolků a Národopisný kroužek ÚMS v neděli 22. září 1990 v Union Hall v Countryside IL. Bude to opět velká národopisná slavnost.

VÁCLAV BENEŠ
TŘEBÍZSKÝ

Pokračování z min. čtvrtka

královna Dagmar

„Tys vojvoda sám... Nemýlím se... Ty mi dovolíš, abych se s jasnou dcerou tvou rozloučil.“

„Dovolím, stařečku - dovolím...“

„Však jsem to věděl! - Vidíte, vy křečci? - Vladislavův syn Stochovák poznává, byť ho byl nikdy neviděl... Já s otcem tvým paměti slavné byl ve Vlaších, dobré i zlé snášel jsem s ním, toho posledního bylo mnohem více... Já už tenkrát koruně královské nevěřil, bylo to, milý pane, jen líčidlo a lákadlo... aj tu panna nevěsta samotná... Poslechni, jasná kněžhyně... Tvá prabába Drahomíra nemá dodneška v hrobě pokoje; proč, dozajista dobře víš...“

Přemyslův obličej se zachmuřil, již chtěl prostomluvnému staříkovi vpadnout do řeči, ale prosebným pohledem dceřiným se odmlčel...

„Tys hodná, přívětivá... jako bych viděl mladistvou dceru mělnického Slavibora, Ludmilu... A ty jí můžeš pokoje získat, nikdo jiný než ty, jasná panno... A čeká ho duše její skoro tři sta let... Obět, kterou bys mohla přinést, tak nepatrná, nemůže se ani obětí nazvat... Zůstaň Drahomírou, neštit se toho jména, sejmi kletbu z něho, nahraď lidu, jemuž budeš vládnout, čeho ona promeškala našim předkům... zůstaň - prosím tě pro všechno - Drahomírou, odlož cizího jména, jež ti dali v cizině a jímž tě začali jmenovat, sotva ses do vlasti dostala... Ať úctou k Drahomíře jedné smířena vina druhé... a duše tvé prabáby bílou holubicí odletí do modra nebes... A požehnání Boží spočine na tvé hlavě, v tvém srdci měrou nejštědřejší, budou žehnat každý krok, jež učiníš, každému slovu, jež promluvíš, každému vzráhnutí ruky tvé... S Pánem Bohem, panno ctná...“

Přemyslova hlava skloněna k zemi, mezi zástupy hrobové ticho...

„A tenhle svěží věnec ze svatováclavského dubu na Stochově budíž ti starodávné věštby mezi českým lidem připomínatelem pro všechnen život tvůj, byť i dávno... dávno uvadl...“

Přemyslova hlava ještě tak k hrudi svěšena a mezi zástupy dosud ticho...

„Budu a zůstanu, stařečku dobrý, Drahomírou a světice Ludmila bude mi po všechny dny příkladem...“

Stařík objal nohy nevěstiny oběma rukama a zlíbal je jak mohl nejvděčněji...

Nevěsta dánského králevice ovinula si dubový věnec kolem ruky, pokynula stařečkovi na rozloučenou a potom táhl všecken průvod dál, ale pořád tak volným, zdoluhavým krokem...

K říšské silnici, kudy se brali, sbíhalo se lidu ze všech okolních vesniček, všude hlavy obnažovali, všude „s Bohem“ za knížecí dcerou volali a kde se o tom dříve dověděli, trhali květiny, kde jen mohli, a cestu jimi takměř zasypali, odevšad zvony hlaholily, že se jimi chvěl vzduch po celé české zemi, před dědkami a městy stály staršiny, očekávající svatebního průvodu, aby také mladistvé kněžhyni všeho zdaru přáli z nejvnitřnějších útrob duší svých, očekávaly ji i sbory panen v sněhobílém rouše s věnci kolem skrání a nemohlo ani být zjevu dojemnějšího, než když starci a stařeny s rukama sepjatýma kolem cesty dleli a vzlykavým zvukem volali za průvodem: „Buď šťastna, zdráva... Pán Bůh ti požehnej!“

A když se vrátili do svých příbytků, bylo všem tak úzko, jako když se s nejdražší duší loučí na věky... Někteří pro mlhy v očích ani neviděli, jaké měla šaty, zdáli se usmívala, zdáli jí zraky neslyely...

„Musí být šťasten král, jemuž bude chotí... Musí být oblažen lid, jemuž bude královnou... Však o tom uslyšíme... Můžeme se takových novin, dá-li Pán Bůh, dočkat... Jen aby jí tam svědčilo... Odjakživa slyším, že tam v létě jako u nás v jeseni... že prý se tam slunce jedva ukáže a hned zase schovává... A někdy je prý ani vidět není po kolik téhodně... Bude se jí stýskat...“

„Naším nevěstám se stýskává, když jsou od domova přes řeku, když je odvezou několik hodin dál... A nejedné se již k smrti zastesklo... Tak zemance kvílické... Byl jsem tenkrát ještě mlád... O její krásě vypravovali i na míle daleko... A když si jí zeman vzal, přišly se na ni podívat celé zástupy... Ale mně se nelíbila... Byla sice jako by jí vymaloval, ale pročervenávaly jí oči a prohledala sličná líčka... V Kvílicích tichý, smutný život... Jen lesy šumí ze všech stran, jen větry ouzlabinou prolétají a jinak to dědinka zapadlá... zapomenutá... Tam se ještě nejlépe staré hlavy v stínech svatého Víta pod zelenou travou podřimuje...“

„A sličná zemanka?“

„Dne a roku v kvílickém dvoře nedočkala... K smrti se jí zastesklo po kraji, odkudž vidět do české země na mnoho a mnoho mil... Jejich dvorec stojí na výšině, před níž se modrá vrch na vrchu, pod níž se za táhlým svahem zelenými lukami řeka vine rozlitym stříbrem... Ze dvora, jenž jí byl novým domovem, vidět jen do nebe a jen do nebe... A proto se jí zastesklo...“

Starý dědín, jenž toto vypravoval téhož večera, kdy tudy táhl svatební průvod vojvodské dcery k českému pomezí, a kdy

všem tkvěla ještě na mysli nejživěji všechna nádhera skvělé dánské družiny, čeledi vojvodské i českých pánů, doprovázejících Drahušku cestou z vlasti... se na několik chvilí odmlčel.

Mezi posluchači, jichž na zápraží i ze sousedních statků, nikdo ani nedýchá...

„A z té výšiny, odkud zemanka pocházela, do Kvílic nějaké čtyři hodiny. Mohla se podívat domů, kdy se jí jen zachtělo... A navštěvovali ji rodiče každou chvíli... A přece nebylo nic platno... Ale ze země, kam odjela dcera knížecí, k nám na sta mil... Musí i pták si odpočinout nejdnou a stane se, že nedoletí, že cestou zahyne... A aby se Drahušce nezastesklo, aby v novém domově přivykla, aby dočkala dne a roku mnohokrát... víte, co uděláme? - Je tak milounek večer, na nebi plno hvězd, ani se do nich pro třpyt člověk podívat nemůže... a vánek jako by letěl až k nim... Pomodlíme se!“

Svatební průvod byl již někde na hranicích; ale těžko povědět, kolik rtů se těch chvilí po Čechách otvíralo k nejvřelejší vzpomínce na dceru knížecí, a kolik rukou bylo sepiato k horoucím prosbám za všechno dobré mladistvé nevěstě!

Kam takhle dcera odchází, kde nevěstu takhle vyprovázejí, musí - nezbytně musí zavítat pod krov, jenž jí bude novým domovem - pokoj, štěstí, blaho i všechno požehnání.

A z Čech mimo Drahušku Přemyslovnu snad jen jednu ještě takhle doprovázeli do dálné ciziny; ale o mnoho - mnoho let později.

IV
Valdemar vyjížděl od nějakého týdne den co den na mořské břehy, vyhledal si pokaždé místo, kde výspa nejvyšší, zadíval se upřeně do dálky a vydržel tak hezkou chvíli ani sebou nehýbaje, než se oči jeho unavily a utkvěly zase na družině, jejíž zraky také upřeny na širé moře, zdali neuvidí bělavých plachet, kterak se ptačím letem blíží k pobřeží.

„Aby se jim bylo přihodilo neštěstí?“

Valdemarova tvář se touhle otázkou zakryla nejpochmurnějším výrazem, a mladá hlava klesla mu bezděky níže ke hrudi.

„Vždyť téměř neustále bezvětrí... Obloha ode dvou týdnů nadobyčej jasná...“

„Třeba pevninou...“

Valdemar hovořil tlumeným hlasem.

„Nemožno, světlý pane... Tak skvělého, ale zároveň i rytířského komonstva dánské království ještě nikdy nevyslalo za hranice... Kde pan Strange, jako by byl sám archanděl Michael!“

Valdemar potom umkl, z družiny jeho také nikdo ani nepromluvil, jezdci přejížděli pobřežím až do soumraku, Valdemar přecházel volným krokem písčinami, a vždy na několik okamžiků se zastavil, znovu a znovu pátraje zbystřeným okem po obzoru půlnočním.

Vraceli se ke královskému hradu, teprve když už nebylo vidět leč tmící se hladinu vod a nescísné hvězdy zhlížející se z vysoka ve vlnách.

Valdemar nemohl se nevěsty ani dočkat.

Byl by si byl nejraději zajel pro ni sám. Ale nemohl, protože už tím dnem, kdy bratr jeho Knut zavřel oči, a kde mu je sám vlastní rukou zatlačil a kdy ještě celou zemí dánskou hučely zvony hrana královská, objevovaly se, jako by z hlubin mořských až ode dna byly vystoupily, příšerné postavy, kterým by bylo nejmilejším bývalo, aby se v Dánsku rozhořely pochodně války občanské... O nápadníky trůnu by zle nebylo...

Biskupu Valdemarovi, jenž trávil v Oringsburku již čtrnáctý rok ve vězení, zdálo se prý každou noc po všecken ten čas o koruně královské, o vladařském žezle a plášti purpurovém, podšitém hermelínem... Biskup Valdemar mívával na starosti odjakživa mnohem více vládu světskou než pastýřské poslání své. A lidé ho vidali nepoměrně častěji v lesklém krunýti se zlatým křížem celou šířkou hrudi, na hlavě s helmici, jejíž chochol byl upraven z drahocenných per, jež plavci přivázeli až z těch končin, kde prý domorodci černí jako nejlisklejší uhel, u boku s mečem, jehož pochva byla poseta vzácnými drahokamy, také prý až z krajiny, kde o ledu a sněhu nemají ani tušení, na černém oři, jemuž skvostná pokrývka z nejdražšího sukna nizozemského sahala až po kopyta, než v biskupském ornátě na hlavě s mitrou a v pravici s berlou apoštolskou... Biskup Valdemar se zúčastňoval i sedání a uměl lámat dívece jako nejdovednější zápasník... Lichometných jazyků bývalo také odjakživa, a což divu, že mu našeptávaly, jak by mu slušela i koruna... Nyní jí musí stavět o velikých svátcích králi na hlavu sám, a potom by mu jí museli stavět jiní aneb aspoň on sobě samému... A když se jednou o to chtěl pokusit, štěstí ho opustilo, lichotiví jazykové se ztišili, podněcovatelé rozprchli se, kam kdo mohl nejdále, a Valdemarovi vykázano obydlí ve věži na zámku Oringsburku...

A kdyby se byl nový král po smrti svého bratra vzdálil z vlasti, mohlo se lehounce stát, že by zpáteční cestou přístup k trůnu byl nalezl zatarasený... A proto musel vypravit pro nevěstu pouze poselství. Vybral si ovšem muže nejspolehlivější; ale cesta z Čech do Dánska daleká - příliš daleká - a od českých hranic až po Balt skorem všude dánského jména nepřítel jako v těchto mořích vln, zvláště od té chvíle, kdy panství dánské upevněno v zemi bodrcké...

Král Valdemar byl již necpělív měrou nejvyšší.

V Mando měli přece přistat, tudy cesta nejbližší a také nejjistější... Den za dnem plyne, leckdy se kmitne dalekým obzorem bělavá loď jako rozestřené perutě obrovského ptáka, ale sotvaže se zakmitla, už zase zrakům mizí... Již se chtěl vydat jim naproti; ale jak snadno mohli by se minout, a kdo by potom nevěstu uvítal, kdo by jí pozdravil!

A s králem očekávali příjezdu nové vládkyně ve všech po-

břežních vesničáků. Staré zkušené hlavy se již podivně kývaly; ale vždy jen těsněji rty sevřely, aby jimi ani jediné slůvko pochybnosti nemohlo proklouznout. Onehdy vypravoval osmdesátiletý plavec Falster, že tudy letěla mořská žena. A kdykoli prý ji na zdejší pobřeží viděli, nikdy nepřinesla nic dobrého. Jednou až deset krásných lodí zkazila. Ještě žádnému lodníku se nepodařilo, aby si ji učinil přítelkyní. Přiletí, zadívá se do tváří, člověku se zdá, že v obličeji jejím nejblaživější smích, vytírá si oči, aby lépe prohlédl, ale tímž okamžikem pojímá hlavu jeho závrať, po níž už nikdo nikdy k sobě nepřichází. Starý osmdesátiletý plavec Falster jí viděl bystře do tváře jen jednou v životě, a byla by z toho celá povídka, jak že zůstal přece živ, ale od těch dob odvrací pokaždé zraku, jakmile ji jen z dálky zahlédne.

Na dánském pobřeží ještě nové královny ani neznali, a už se za ni z nejvroucnějších duší modlili, protože tudy mořská žena letěla a nebylo by k dobru nikomu, aby nevěstě mladého krále k nim cestu ukazovala...

„Hej, hoši! – Což nevidíte? – Jáčku!“
Plavec Falster pojednou zahoukl, že ho slyšeli pobřežím na dobrou půl hodiny.

Na půlnočním obzoru pojevila se řada bělavých plachet. Však již přijížděl i král sám. Ale než stanul na obvyklém místě, vyrojilo se odevšad lidu, že se prvním okamžikem Valdemar až zarazil.

Od jihu vál lehounký větřík...
Bělavé lodice se pěnivými vlnami jen kmitaly.
„Hej, hoši! – Rozumíte-li?“
A hoši rozuměli rázem.

Bleskem odepjali čluny, usedli do nich po šesti, seřadili se, jak uměli nejmalebněji, nejšířším polokruhem...

Starý, osmdesátiletý Falster na nejpřednější lodičce, – na té, v níž dvanáct dánských dívek drželo v rukou obrovský věnec z mořské trávy...

Lodi s bílými plachtami blíž a blíž, už možno rozeznat na nich i stožáry, i mohutná lana, jimiž se plavci oku jen mňhají...
„Jáčku: podívejte se! – Na téhle!“

Dvanáct dívek v člunu vstalo a upřelo zraky k lodi, jež byla nejvyšší.

„Už ji vidím – už ji poznávám... Zrovna tak jsem si ji představoval... Jako bych ji viděl odjakživa!“

Starý, osmdesátiletý Falster měl asi ještě ostrý zrak, uzřel-li odtud na královské lodi, s jejíhož prostředního stožáru vlála celou šíří dánská korouhev, královou.

Dívky si daly ruce před oči, aby viděly bystřeji; ale mimo plachty, lana, drva a kmitající se postavy něčeho dosud neviděly...

Šedovlasý plavčík se však nemýlil.
Na královské lodi u stožáru, kde všecko červeným sukmem pokryto, opravdu mladistvá děvčata, o níž i lodníci, jakmile ji poprvé uřezli, povídali si do uší, že oči její třeptivější než jas hvězdy severnice, když věští nešťastnější plavbu, že tváře její jemňounké jako nejhební mech, zuby její jakoby z nejdražšího jantaru, ale nad všecko, že ten milý, přívětivý úsměv na kvetoucích jejích rtech!...

„Pán můj již očekává... Rač upřít oči přímo před sebe na pobřeží!“

Panna v jasně modrém šatě se zlatým pásem kolem boků a nad bílým čelem s třeptícím se diamantem se usmála ještě vlídněji. A tak se zdálo, jako by lehounkým ruky kynutím svého ženicha z dálky pozdravovala. Bledé líce jí také náhle prokvetly, jako by je byl ovanul větřík z drahé domoviny.

Široký půlkruh nesčetných lodí se pojednou ouží, tak jako by chtěli stavět se v cestu velikým dvou- a třístožárovým lodím, jež brázdily vlny zrovna proti nim.

Starý, osmdesátiletý plavec Falster stál na prostředním člunu vzpřímen, tak jak mohl nejrovněji, a také kynul lodím pravicí... Zdálo se, že ho poznávají. Běh jejich také volnější a volnější.

Obrovský věnec z mořské trávy jako by v rukou dívek ještě rostl a rozvínoval se v nekonečnou délku...

Falster se náhle obrací, čluny se řadí jeden k druhému

a obrovský věnec roztažen ještě obrovštějším polokruhem. Lodičky se potom kupí kolem třístožarového korábu, na němž sličná panna s úsměvavou tváří, a celý jej věncem zatahují...

Falster dává pokyny oběma rukama mlčky.
Koráb uvolnil ještě patrněji svůj běh a všecko loďstvo pluje nyní zrovna k výspě, kde již s králem nejskvělejší družina a kolem zástupy vesničanů s hlavou na hlavě...

„Takhle od pravěků pozdravuje, jasná královno, dánský lid novou vládkyni, když ze své vlasti v nový domov přijíždí!“
Krupěje z mořských vln změnil se nad nekonečným věncem nejčistšími barvami duhovými.

Slunce také planulo dnes nejsvátečnějšími paprsky.
„A z čeho uvít tento věnec?“

„Z mořské trávy, panno vznešená!“
„A proč právě z mořské trávy?“

„Protože nebude potom mít mořská žena k tobě nikdy přístupu!“

„Mořská žena, pravíš? – Ve své domovině jsem o ní neslyšela ničeho!“

„Ale tím více v nové vlasti uslyšíš...“
„Mořská žena... aby ke mně neměla přístupu...“

Sličná panna upřela pomněnkové zraky k vodám a zamyslela se.

Pan Strange již začal litovat, že se zmínil o tomhle předmětu...

Z pobřeží však zalétá na lodi nejrychnější hlahol z dobrých tisícera hlasů, čapky poletují ve vzduchu, obnažená ocel královské družiny třeptí se, až oči slzí...
„Podívej se a poslyš, vládkyně má, kterak tě pozdravuje a kterak tě vítá dánský lid...“

Pan Strange přerušil ticho, jež po několik okamžiků na lodi nastalo...

„Až jej poznáš, potom si ho zamiluješ jako vlastní krajany své... Bude se ti prvním pohledem zdát drsný, snad i nevlídný, ale srdce jeho, paní má, neocenitelné... Snad i náš kraj tě prvním pohledem zarazí... Ale uvidíš a přesvědčíš se, že mezi námi uvykneš... A nebude se ti stýskat... Rač zapudit trud a stesk... Ať první tvůj krok na náš půdě provází úsměv kolem tvých rtů!“

Sličná panna usmívá se zase, jak umí nejvlídněji. Vždyť ji tenhle lid, který poprvé ji zřel, vítá jako když se s ní všude ve vlasti, kudy se brala k pomezí české země, loučili, zrovna tak upřímně a s veškerou tou nelíčeností prostého nitra svého...

Obrovský věnec z mořské trávy již kolem lodi, na níž mladistvá královna, ovinut, takže bude muset přes něj sestoupit do člunu vyzdobeného nádherou až báječnou, zrovna jako někdy slyšela za dětských let v pohádkách. V průčelí člunu koruna z jantaru, kolem a kolem všecko potaženo drahocennými koberci, o nichž říkali, že pocházejí až z perské země, nad člunem nebasa z nejtěžšího hedvábi barvy modré se zlatým lemem na kolik dlaní širokým... V člunu samém upraven již trůn z kosti slonové, že možno se v něm zhlížet, jako v nejvěčnějším zrcadle.

Věnec z mořské trávy i kolem něho se ovívá...

„Vítám tě – vítám – na rodnou půdu mou – vítám tě v mou otčinu – – buď zdráva, Drahuško...“

Král Valdemar bere sličnou děvku českou v náruč a tiskne jí na bílé čelo vřelý polibek...

„Vítejte nám, paní naše, buďte pozdravena, jasná královno...“

Sbor dívek z pobřežních vesnic rozepěl se nejdojemnější písní a za každou slokou ze zástěrek červených hrst po hrsti mořské trávy rozhazují do čerfících se vln...

„Abyste byla šťastna...“
„Abyste byla zdráva...“

Pokračování příští čtvrtek

Český národní hřbitov v Chicagu

již přes 100 let dobře slouží potřebám československé krajanské veřejnosti v Chicagu a okolí.

Pohřbívání do země, žehem a do krypt MASA RYKOVA MAUZOLEA s křídly dr. Ed. Beneše a gen. M. R. Štefánika.

Obstaráme letní i zimní zdobené hrobů, jakož i bronzové náhrobní tabulky, kamenné pomníky a ostatní potřeby a služby spojené s údržbou.

Tel. 788-8442, 539-8442
5255 No. Pulaski Rd.
CHICAGO, IL. 60630

Poslouchejte náš rádiový program každou neděli v 9 hodin ráno na WCEV 1450

Bankrot podle ...

klímatu. Jenže toto klima se přiosťruje, razantně se přiosťruje, a ono ekonomické status quo, kdy děláme to, co dřív a stejně jako dřív, nás brzy přivede k šoku úměrně většímu délce této letargie.

Na ekonomickém Olympu se připravuje reforma, o jejíž podstatě, krocích a časovém průběhu v podnicích skoro nic nevědí. Stejně tak nevědí, jak to bude příští rok s daněmi, s mzdovou regulací, s komercializací, s kurzy, či privatizací. Jedno však vědí jistě. Že totiž od 1. ledna 1991 se platí v dolarech, za všechno v dolarech. A kdo vsadí na to, že státní podniky ve stavu informační mlhy a z toho plynoucí nehybnosti, prorazí na tvrdý trh, kterým bude i bývalý východní blok?

Jsmo společenství lidí pod názvem Československo a něčím se ve světě musíme žít. Zde neplatí žádné mezinárodní sociální zabezpečení. Co však budeme prodávat, není-li v této společnosti vůle ke změně? Kde je politická síla, reagující na obrovské nebezpečí státního bankrotu? Naši revoluční bojovníci zaplavili světové pláže, a tak společná schůze parlamentu se má sejít až koncem září (!) Všude vládne bezstarostnost, asi tak, jako přesně před dvaadvaceti lety, byt' tehdy mělo nebezpečí jinou podobu.

Leszek Balcerowicz, první muž polské ekonomické reformy, dokázal loni na podzim během čtyř měsíců uskutečnit více, než naše tři vlády za dvojnásobek času. Komentoval to slovy, že Československo je stále ještě relativně příliš bohaté, aby se změnilo. Mám jiné vysvětlení: když přišel tým pana Balcerowicze na podzim roku 1981 se svým plánem ekonomické reformy, neuspěl. Vybrali jinou z devíti různých variant, jež v Polsku byly vypracovány. Pak se v této zemi vystřídalo několik reformních týmů, které udělaly Polsko ještě chudší. Zřejmě potřebujeme projít stejnou zkušeností. Skoro všichni ekonomové se dnes hlásí k Občanskému fóru, nikdo z nich se však v praktickém reformování nestačil zdiskreditovat neboť normalizace je paradoxně zachránila. Není tedy divu, když, jak se zdá, se v dané politické struktuře nelze domluvit. Rozdílnost názorů pod jedním deštníkem je příliš velká. Kdo za tento stav a za blížící se ekonomickou katastrofu převezme politickou zodpovědnost? Nebo se ještě vzchopíme?

Karel Kříž
Lidové noviny

Více než milion, více než cokoli ten má, kdo zdraví má, koho nic neboli. Všecko se dokáže, všecko se dohoní. Jak máme zdravíčko, vždycky jsme NA KONI.

When you have questions about investing... see the Banking Professionals.

At the Affiliated Bank/Western National we take a personal interest in our customers. We take the time to listen to your needs, answer your questions and discuss your investment alternatives.

We offer a complete range of financial services including discount brokerage and insured tax-exempt Unit Investment Trusts

The Affiliated Bank/Western National... we have the personalized service you need and the investments you want to help you effectively manage your money.

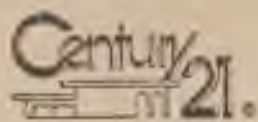
Affiliated Bank/Western National

5801 West Cermak Road
Chicago, Illinois 60650
6001 West Ogden Avenue
Chicago, Illinois 60650

Phone 456-2000

DEPOSITORS
PROTECTED BY
FDIC

FDIC

RBI, INC.
9025 West Cermak Road
North Riverside, Illinois 60546

**MILLIE
KOLESKE**

(708) 442-0444
(708) 579-0545

mluvíme česky

Jestli chcete prodávat nebo kupovat zavolejte, prosím.

Na **PRODEJ** překrásný, 4 roky starý zděný dům v nové části Westchesteru - 3 ložnice, 3 koupelny, plný sklep, letní kuchyně. Pro velkou rodinu a nebo pro matku a otce.
Zavolejte o další informace!

Seznámení

Mladý muž 32 188, SŠ-elektro, moravského původu, žijící v Kanadě by se rád seznámil za účelem sňatku se ženou do 35 let. Adresa:

**Václav Kret
5553 Basile Patenaude
apt. č. 404
MONTREAL - QUEBEC
H 1 Y 3 E 3 CANADA**

Mladý muž 31 178, elektrikář, Moravák, žijící v Kanadě, by se rád seznámil za účelem sňatku se ženou do 35 let. Adresa:

**Václav Loukota
5553 Basile Patenaude
apt. č. 404
MONTREAL - QUEBEC
H 1 Y 3 E 3 CANADA**

Kde možno koupit HLASATEL:

- Austin a Čermák Rd. Cicero — stánek
- Miloš Pancner 6038 W. Čermák Rd., Cicero
- Prague Sausage 6312 W. Čermák Rd., Berwyn Pouze nedělní
- Redakce Hlasatele 6426 W. Čermák Rd., Berwyn
- Fred Pancner 6514 W. Čermák Rd., Berwyn
- non Oak Park & Cermak Rd. Berwyn — stánek
- 26th & Ridgeland Berwyn, stánek — nedělní
- Čermák Rd. & Ridgeland Berwyn, stánek — nedělní
- Čermák Rd. & East Ave. Berwyn — stánek
- V New Yorku: Candy Store 1437 - 1st Ave., New York, NY
- Optimo — 1508 East 2nd Ave., New York City, NY
- Americké velvyslanectví v Praze

MIKI SPIGL

Cermak Road Realty
6226 záp. Čermák tř.
Berwyn, Ill.
č. tel. : 484-4800

PRODÁ SE

**RODINNÝ DOMEK
VE WESTCHESTERU**

profesionálně stavěný, velký pozemek. Moderní kabinety v kuchyni, 2 velké ložnice, koupelna s keramickými dlaždicemi, jídelna, přírodní krb, hotový basement s barem, patlo - velmi čistý! Nízké daně.
\$ 149. 900,-

JIŽNÍ BERWYN

Novější dům pro 2 rodiny - 3 BD + 1.
Příjem 1. 050,- dolarů za
\$ 149. 900,-

Výprodej stromků.

Výprodej smrčků a boroviček 5 až 7 inčů - \$10,- \$15,-. Telefon:
1-616-469-2195 New Buffalo Mich.

Dopis redaktorovi.

Vážený pane:

Mužstvo a důstojníci lodi U. S. S. Wadderburn DD-684 plánují první sjezd (reunion) na palubě lodi U. S. S. Kidd DD-661 v Baton Rouge, Louisiana. Sejití bude v létě 1991; přesné datum nebylo zatím dohodnuto a bude oznámeno později.

Po celých Spojených státech se hledají muži a důstojníci, kteří sloužili mezi r. 1943 - 1969. Rádi bychom dostali zprávu ode všech těch, kteří sloužili na U. S. S. Wadderburn včetně těch, kteří se schůzky nebudou moci zúčastnit.

James E. Allison
8401 Timber Glen
San Antonio, Texas 78250
Tel. 512-681-0443

The United States Department of State is seeking Czech-language interpreters to work on a contract basis from time to time. Near native fluency in Czech and English is required.

For more information contact Erica or Stacey, collect at: (202) 647-3493.

(312) 484-1118

marina's
BEAUTY SALON
Home of the finest permanent waving

Visit Marina's new salon - formerly at 26th St. & Hamlin, now at
6234 W. Cermak Rd., Berwyn, IL

Hledám práci

Remodelování, kabinety, truhlářství, natírání, papírování, malování venku i uvnitř, nábytek na zakázku. Mám vlastní dílnu.
Volejte: 484-8228

Z Vidně do Československa kdekoliv

Volejte: 708-484-1975

RICHARD HANZLÍK
MIROSLAV HANÁK

LAFAYETTE

Historický román Richarda Hanzlíka a Miroslava Hanáka "Lafayette" si můžete objednat na adrese:

**Richard Hanzlík
132 Glendale Ave.,
Toronto, Ont.,
M6R 2T2
Tel.: 537-1686**

Cena: \$ 15.00 plus poštovné.

WANTED TO BUY

Old Toys, Cars, Trucks, Football and Baseball Cards, Old Tins, Coffe, Tea, Tobacco, Japps Potatoe Chip Cans, Old Magazines, Cracker Jack Items, Iron Mechanical and Still Banks, Marbles, Old Walt Disney Items, Lone Ranger, Batman, Gene Autry, Old Comic Books, Beer Steins and Glasses, Old Postcards.

Call NORM at 863-8979
or 447-7955

POTREBUJETE

koupit, prodát, pronajmout, hledáte či nabízíte zaměstnání? Hledáte seznámení?

Volejte přímo naše odd.
MALY OZNAMOVATEL
Classified
749-1891 nebo 749-1898

Svobodná Evropa bude vysílat na středních vlnách.

Mr. Gillette; Mr. Pecháček

Jakmile budou vyřešeny všechny technické záležitosti, bude rozhlasová stanice Svobodná Evropa vysílat na československých středovlnných vysílačích. Mělo se tak stát již prvního srpna, avšak nevyřešené technické otázky vedly ke krátkodobému odkladu. Až se potíže odstraní, bude Svobodná Evropa poprvé ve své čtyřiceti leté historii vysílat pravidelně ze země, do které směřují její programy. Použití tří československých vysílačů o celkové síle devětset kilovatů znamená, že signál Svobodné Evropy bude stejně kvalitně slyšitelný, jako signál Československého rozhlasu. Využití československých vysílačů umožňuje dohoda, podepsaná devatenáctého července v Praze zástupci Svobodné Evropy a českou a slovenskou Správou Radiokomunikací. Ředitel rozhlasových stanic Svobodná Evropa a Svoboda, Eugene Pell, při této příležitosti prohlásil: "Dohodu pokládáme za velmi významný vývoj, který podstatně zvýší přístup československých posluchačů k programům Svobodné Evropy. Rozhodnutí československé vlády poskytnout Svobodné Evropě československé vysílače je nejprůkaznějším dokladem důležitosti našeho vysílání a uznání, kterému se těší".

Ředitel československého vysílání Svobodné Evropy, Pavel Pecháček, poznamenal, že zmíněná dohoda umožní Svobodné Evropě ještě lépe zprostředkovat objektivní alternativní vysílání v období budování demokracie a tržního hospodářství. Podle Pecháčkových slov přitom náš poměr ke kolegům z Československého rozhlasu zůstává na úrovni přátelské konkurence. Ředitel Pecháček vyjádřil souhlas s názorem ústředního ředitele Československého rozhlasu, Františka Pavlíčka, a také zdůraznil, že konkurence bude užitečná pro obě stanice a především pro československé posluchače. Československé oddělení Svobodné Evropy vysílá v této době od pěti hodin ráno do dvou hodin v noci převážně na krátkých vlnách. Nyní tedy začne vysílat také na střední vlně tisíc dvěstě osmdesát sedmi kilohertzů od pěti hodin do sedmi hodin čtyřiceti minut ráno a od tří hodin odpoledne do dvanácti hodin, deseti minut v noci. Jakmile budeme mít k dispozici výsledky průzkumu mínění našich posluchačů, je možné, že náš vysílací čas ještě upravíme.

Podporujte Hlasatel

Máte zapláceno předplatné?

Demokracie v praxi

Milan Schulz

Život jde dál. Fronty u benzínových čerpadel skončily s novými cenami. Rafinerie slibovaly alespoň na léto dostatek pohonných hmot. Lidé se samozřejmě jen obtížně smiřují s podstatně zvýšenými životními náklady; především pak u vědomí, že se dříve nebo později dočkají dalšího zdražování. V pražském závodě ČKD Kompresory vysvětlovali poslanci jen s námahou hlavně návrhy na své poslanecké platy, o kterých mají sami - kdo jiný také? rozhodnout. Nebude to lehké, všichni dnes počítají každou korunu a informace kolem poslaneckých příjmů a výdajů nejsou dostatečně podrobné a srozumitelné. Voliči celkem pochopitelně prohlašují, že by poslanci měli jít při utahování opasků - tedy vlastních-příkladem vstříc. Vůbec bude jistě třeba o všech takzvaných nepopulárních opatřeních více hovořit s občany. Jak vládní činitelé, tak zvolení zástupci voličů budou muset, jak se říká, mezi lidi. A mluvit a vysvětlovat a vydržet třeba i nepříjemné nájezdy. Tak vypadá demokracie v praxi. Mnohdy nespravedlivě, mnohdy demagogicky, ale výsledkem diskusí a střetů bývá teprve potřebné vědomí souvislostí, alespoň u chápavých lidí náležité pochopení. V Lidových novinách zaujal jeden takový rozumný postoj autor slavných prognostických úvah; autor, který je jak známo schopen formulovat i představy až někdy apokalyptické. Tentokrát zastává Miloš Zeman stanovisko, dalo by se říct, státotvorné. V tom nejlepším slova smyslu. Mám za to, že je užitečné se s ním seznámit. Zde je:

Cena benzínu

Miloš Zeman

Nelze mne podezírat, že bych byl nedostatečně kritický vůči vládě. Nesouhlasím však s těmi, kdo ji nyní obviňují, že na československý ropný šok nebyla dostatečně připravena. Byly snad na dva ropné šoky v sedmdesátých letech předem připraveny západní ekonomiky? To, že arabští šejkové vyženou cenu na desetinásobek, neočekává nikdo ze seriózních politiků, protože politik málokdy kalkuluje s iracionalitou. Důležitá byla pružná reakce: snížení energické náročnosti, a tím poněkud paradoxně dlouhodobé zvýšení výkonnosti ekonomiky, zatímco ceny ropy začaly na světových trzích zvolna, ale trvale klesat. Byly zde smluvně potvrzené dodávky, a byla i ujišťování sovětských představitelů, že tyto smlouvy budou dodrženy. Katastrofický scénář mohl nastat od příštího roku při přechodu na obchod ve volně směnitelných cenách, ale i tehdy dávalo v normálním ekonomickém životě naše vysoké aktivní saldo se Sovětským svazem záruku, že budeme mít čím zaplatit. Je možné spekulovat, do jaké míry jde o projev sovětské nelibosti nad naším vnitropolitickým vývojem, či o projev rozpadu sovětského hospodářství. V každém případě jsme se i my ocitli před situací, na kterou musíme umět pružně reagovat.

Lze diskutovat o tom, zda zvýšení cen benzínu skutečně výrazně omezí poptávku, protože tento cíl vládní opatření sleduje. V netržní ekonomice je tato pružnost nevýrazná, zvláště u podnikové sféry, která je přitom hlavním spotřebitelem ropy. Možnou variantou bylo i administrativní omezení prodeje, protože naším problémem je teď fyzický nedostatek ropy: jinak litr benzínu vyrábíme za korunu, cenovým opatřením tedy neodstraňujeme žádné dotace jako u potravin. Daleko důležitější je však podobně jako před desetiletím ve vyspělých zemích konkrétní program energetických úspor. Smrtící objetí jediného zdánlivě výhodného dodavatele energie a dominantního odběratele našich výrobků, které se na měkkém sovětském trhu nemusely příliš starat o kvalitu, se tímto šokem rozevírá. Dlouhodobě na tom můžeme vydělat a krátkodobě musíme zatnout zuby, podobně jako je zat'ala Litva za své blokady. V situaci, kdy poměrně dramatické omezení energetických vstupů hrozí v naší ekonomice řetězovou reakcí, odložme nepřívětivé poznámky stranou. Angličané v krizových situacích říkají o své vládě: At' se mýlí, nebo má pravdu, je to moje zem.

First National Bank of Cicero

The Foundation of a Solid Community.

CALL ON US! 780-5000

Serving Our Community
Since 1921

- 24 Hour Cash Station®
- Two Locations
- Free Parking • Drive-Up Banking
- Complete Trust Services Available

A PINNACLE BANK

6000 West Cermak Road, 2500 South Cicero Avenue.
Cicero, Illinois 60650, Phone 780-5000, Member FDIC

ZAJÍMAVOSTI

Švajčiarskym učencom sa podarilo po prvý raz dokázať, že chlieb s kvasom sa piekol už pred viac ako 3000 rokmi. Vyplyva to z analýz skúšok nového pohrebiska z roku 1200 pred Kristom. Tieto nálezy sú najstarším dôkazom o rituálnom význame chleba. V dobe bronzovej mal zrejme veľký význam, pretože patril k darom, ktoré sa pochovávali s mŕtvym. 000

Denní Hlasateľ 7

28. srpna 1990

NEZAPLATITELNÉ

Pýta sa novinár veľkého boháča:
Prosím vás, ako sa vám podarilo získať toľké bohatstvo za taký krátky čas?
Predovšetkým som si vedel vybrať svojho partnera: ja som mal skúsenosti, on peniaze.
A aký bol výsledok tejto symbiózy?
Pre obidvoch veľmi prospešný a poučný: teraz mám peniaze ja a on je bohatý na skúsenosti.

Středověký mor v Sovětském svazu

- rfe -

Ze je v Sovětském svazu mnoho středověkého, byzantského a moderní Evropě nepochopitelného, na to jsme si už z denního zpravodajství zvykli. Vydání Panorámy také nejde o senační titulky za každou cenu. V nedávném vydání jsme museli konstatovat chlebovou krizi v první zemi světového komunismu. V dalším vydání nacházíme rovněž ze střízlivých zpráv světových agentur. Citujeme zprávu západoněmecké agentury DPA:

V jižních oblastech Sovětského svazu se vyskytly případy černého moru a cholery. Podle sovětských sdělovacích prostředků si černý mor ve středoasijské sovětské republice Kazachstán vyžádal už první smrtelnou oběť. Také mnoho případů cholery bylo hlášeno ze severní oblasti Kavkazu v oblasti Stavropolu. Mládežnický list Kamsomolskaja gazeta cituje Ivana Achmedova, který je vedoucím záchranné služby v uzbeckém hlavním městě Taškentu a žádá rychlá a rozhodná opatření proti šíření černého moru. První obětí této středověké hrůzy byl sedmadvacetiletý dělník z Makatu. Podle dobrozdání Achmedova byly podél železniční linie, která spojuje středoasijské sovětské republiky Kazachstán, Uzbekistán a Turkmenistán na mnohých železničních stanicích objeveny krysy, jež morové onemocnění obyvatelé sídlišť Uškuduk, Karakul, Karakul bazar a také dvě stě tisíc občanů velkoměsta Buchary. Infikované krysy byly objeveny v těchto oblastech už před třemi týdny a rozhořčená veřejnost oprávněně žádá drastická opatření. O výskytu cholery v oblasti Stavropolu informoval stranický list Pravda. Příčina byla nalezena ve vodách kampinkového území s poetickým názvem Rodnik. Pravda se obává dalších výskytů onemocnění, protože většina dovolenkářů se mezitím vrátila z této rekreační oblasti domů bez předchozího lékařského vyšetření. "Adresy těchto lidí jsou známé a všichni byli na toto nebezpečí upozorněni", napsal stranický list Pravda.

Dobře, že sovětský tisk už může psát svobodněji než dříve. K úplnému odstranění středověku z poslední koloniální říše světa bude zřejmě zapotřebí ještě mnoho statečnosti a námahy.

Zavítáte-li do Chicaga

neopomeňte navštívit obchod F.PANCNER, Inc a prohlédnout si bohatý sklad importovaného zboží, hlavně jedinečný výběr KRÍŠTALOVÉHO SKLA z Československa a jiných zemí, čsl. KERAMIKU, pravé české GRANÁTY a jablonecká BÍŽUTERIE, PANENKY v krojích dámské ručně vyšíváné BLŮZY, kuchyňské KOŘENI, MLÝNKY atd'.

JEDETE DO ČESKOSLOVENSKA?

Máme pro vás praktické příručky k cestování:

AUTO-MAPA ČESKOSLOVENSKA	\$3.25
MAPA ČESKOSLOVENSKA	\$1.95
AUTO ATLAS ČESKOSLOVENSKA	\$6.50
PRAHA - plán města	\$1.95
SLOVNÍKY A UČEBNICE	
Hals: Anglicko-český a česko-anglický slovník	\$6.50
Caha-Kramsky: Anglicko-český slovník	\$8.95
Trnka: Anglicko-český a česko-anglický slovník	\$6.95
Česko-anglická konverzace	\$3.50
Say It In Czech	\$3.50
Čeština pro cizince (Czech for Engl. speaking)	\$8.95
Pišme správně česky	\$4.50
Česka mluvnice	\$8.95

Poštovné: Do \$5.00 - \$1.25,- Do \$25.00 - \$2.50,-

TUZEX potravinové balíčky nebo dárkové poukazy do Československa vyřizujeme spolehlivě a zaručeně.

F. PANCNER, Inc.

6514 W. Cermak Road Berwyn, IL. 60402

Tel: (708) 484-3459

Letní obchodní hodiny od 1. června do 4. září 1990

Pondělí - pátek od 9.30 ráno do 5.00 večer.

Sobota od 9.00 ráno do 5.00 večer.

V neděli zavřeno

přistát ještě poměrně měkce. Na pevném podkladu tržního systému se ocitneme tak jako tak. Odklady by nás jen připravily o tu trochu vody nad ním. Volba mezi Klausem a odkladem je volbou mezi vědomým skokem do studené vody a neorganizovaným pádem na beton. Zdražení potravin a benzínu mělo sice odlišné konkrétní důvody, ale v obecném povědomí celkem splynulo. Po prázdninách přijde zdražení dopravy a od prvního ledna příštího roku cenová liberalizace, která zprvu také ceny nestlačí. Listopadové nadšení vyprchalo a s ním i pocit, že pro nápravu komunistické spouště bude třeba na nějakou dobu akceptovat skromnější životní podmínky. Už se rozmáhá pocit "já jsem nic nezavinil, tak proč to teď mám odnášet". Už se zapomíná, že systém rabování národohospodářské podstaty sice vymysleli a násilím udržovali komunisté, ale že se jim nepozorovaně podařilo udělat nic netušící spoluviníky z patnácti milionů obyvatel Československa. Kdyby se skutečný výkon komunistické ekonomiky poctivě promítal do průměrné životní úrovně, byl by benzín za dvanáct korun - obrazně řečeno - dávno jen vzpomínkou na lepší a lacinější časy. Komunisté nás všechny oklamali dokonale vyhanou a vydluženou životní úrovní, udržovanou právě jen za cenu postupného drancování samé podstaty národního hospodářství. To drancování mělo formu "hospodaření" v uvozovkách, které zatím běží setrvačností dál. Populistické politické požadavky na zpomalení přeměn - zdůvodňované očekávanými sociálními dopady - neznamenají nic jiného, než snahu o zachování této setrvačnosti. Ponechá-li se totiž jen jedna jediná skulinka v tržním systému, jen jedna jediná skulinka v přísné emisní a rozpočtové politice, napře se celá síla staré setrvačnosti právě do této mezírky - a roztrhne sebelépe spředenou síť protržních opatření. Možná, že by se takto podařilo udržet zdání životní úrovně o něco déle, ale znovu jen za cenu pokračujícího rozkladu pod povrchem. Nevyhnutelným výsledkem by bylo takové oslabení ekonomiky, že by se v jednom okamžiku všechna zdání náhle zhroutila. A byl by to navíc okamžik nepředvídatelný. Následky by byly daleko horší, než všechno, co může přinést Klausův organizovaný a včasný skok do studené vody a řešením by byla jen zoufalá šoková terapie na způsob Polska. To by si měli uvědomit především poslanci zákonodárných sborů. Jsou oblasti, které dlouhé diskuse umožňují, ba přímo vyžadují. To je případ státoprávního uspořádání a s ním souvisejících problémů - třeba národnostních. V těchto oblastech také není nutné s rozhodnutím pospíchat. Ekonomika ovšem potřebuje pevný, kalkulovatelný rámec a konec konců tržní hospodářství musí fungovat více méně stejně ve federaci, konfederaci i v samostatných státech. Není tedy žádného důvodu k prodlužování nynějšího vakua. Rozhodnutí jsou vždy volbou z mnoha alternativ, z nichž každá má své přednosti a nedostatky. Dokonalá, ideální rozhodnutí neexistují. Tak či onak jsou všechna rozhodnutí - v uvozovkách - "špatná". V ekonomice ovšem platí víc než v jiných oblastech, že "špatné" rozhodnutí je lepší než žádné rozhodnutí. A nenechme se mýlit - takzvaná postupná varianta ekonomických přeměn je z důvodů, o kterých už byla řeč, žádným rozhodnutím. Parlament musí vládu tlačit k přípravě nejlepších možných rozhodnutí, která potom sám ve formě zákonů přijme. Musí se ale postarat o skutečná rozhodnutí a nedopustit další odklady. Vláda se ve svém programovém prohlášení vyslovila zcela jasně o směru své hospodářské politiky, jejímž cílem je obnova tržního hospodářství. Parlament vyslovil vládě, na základě jejího programového prohlášení, jednoznačnou důvěru. Jednal by tedy sám proti svému vlastnímu, zásadnímu rozhodnutí, kdyby tuto obnovu oddaloval či dokonce znemožňoval. Říci "A" a zaváhat před "B" by znamenalo, že na "C" už vůbec nedojde. Komunisté, jako samozvaný, neschopný a ještě k tomu nedbalý správce našeho společného domu, nám prohráli střechu v kartách. Teče nám za krk a musíme si postavit střechu novou. Bude to stát tolik námahy a prostředků, že na čas nebude na hospodu a možná ani na svíčkovou. Můžeme snad proto čekat, až nám spadne na hlavu celý dům? A můžeme dát na ty, kteří sice tvrdí, že se stavbou nové střechy souhlasí, ale aby zbylo i na tu hospodu, postačí prý pro začátek jen pár záplat? Obávám se, že nemůžeme. Radikální postup, který Václav Klaus v rozhovoru s dopisovatelem Reuterovy tiskové kanceláře znovu obhajoval, není ve skutečnosti až tak radikální. Je to jen ona hledaná jediná možnost, jak přeskočit propast najednou. Všechny takzvané alternativy se rovnají snaze zkusit to nadvakrát.

AFORISMY

* Když se na hřišti moc kouzlí, bývá branka často jako začarovaná.

* Je umění prohrávat, ovšem takový kumšt by se neměl opakovat desetkrát v soutěži za sebou.

* Jistý psycholog po měsíční stáži u jednoho mužstva: "Já se z nich zblázním!"

* I ve sportu platí: neslibujte si mnoho od toho, kdo jen slibuje.

* Ještě se na trávníku neukázalo, co je zač, ale už se vědělo, co je za kolik.

* Někteří fotbalisté, kteří by se měli vyvíjet, se naučili spíše jen svíjet.

* Kolik je těch, kteří jezdili na hřiště v autu a skončili v autu. . .

zaměstnanci IBM nebo Siemense začali doplňovat zařízení firem z vlastních prostředků. Za prvé k tomu nemají důvod - to je záležitost firem, za druhé, firmy se samy starají o to, aby prosperovaly. Snad jenom v Japonsku je téměř běžné, že zaměstnanci žijí se svým podnikem v časech dobrých i zlých a odsouhlasí si i snížení platů a jiné ústrky, neboť to čas od času bývá v tvrdé konkurenci nutné. Kdyby nebyl býval existoval předpis zakazující nakoupit technické zařízení z vlastních prostředků, posvěcený vyšším účelem - unikání informací, mohlo by se docela dobře stát, že kriminalisté z Prahy dověť by se stali přirozenou konkurencí jiným obvodům a poslanci se na prázdniny mohli rozjet s otázkou, proč kriminalita v Praze devět klesá, zatímco jinde stoupá a to horentně. Poslanci z ostatních pražských obvodů by pak trávili prázdniny poněkud zneklidnění, neboť by se obávali voličů a jejich otázek a možná i toho, že pro letošek budou prázdniny pro všechny odpovědné zrušeny, což by v mimořádné situaci nebylo nic tak mimořádného.

Kdyby se bývalo bylo stalo - a desetitisíce žádostí o přidělení rozmlácených obchodů zatažených zrezivělými roletami, o desetitisíce padajících domů v městech, byly příznivě vyřízeny, a kdyby se to bylo bývalo stalo přibližně v té době, kdy kriminalisté z Prahy devět chtěli koupit svému ministerstvu počítač za vlastní peníze, mohl sice vypuknout počítačový chaos, který vypukne vždy, když se lakuje, zdí, tesaří, zasklívá, ale dnes už by půl měst k něčemu vypadalo a řešení bytové krize by se o několik měsíců urychlilo. Prý tak jednoduše řešili krize v některých amerických městech - když opuštěná čtvrt hrozila spadnutím - rozdala městská rada domy za babku. Vznikli tak sice noví majitelé a vykořisťovatelé a domácí a kapitalisté, ale zato čtvrt nespadla.

Jestliže se už zdařilo propásnout dobu nekonvenčních a výjimečných řešení ve výjimečné době a to jen proto, že za pádem komunistických faraónů, nenásledoval pád jejich zákonů a předpisů a oběžníků, není jediný důvod, proč by se tak nemohlo stát dnes nebo zítra. Nepadne-li totiž zděděná komunistická byrokracie a bude-li se od ulice či čtvrti, od vesnice k vesnici a od parlamentu k parlamentu neustále uvažovat v mezích přežití zákona, at' se už nazývá jakkoli, počítače i natřené rolety obchodu se nedočkáme.

S nesmyslnou sítí byrokracie, která dovede neobyčejně bránit důvod svého bytí vymyšlením dalších formulářů nutných ke snížení počtu formulářů již existujících, se dá bojovat jediným způsobem - zjednodušit jakékoli řízení cestou úřední na minimum.

Jaká je nezaměstnanost . . .

absolventi středních odborných a vysokých škol. A myslíte, že vstupovat do života s finančním příspěvkem, který by dostávali v případě, že nezískají zaměstnání asi pro ně nebude dobré. Chcete jim nějak pomoci?

Chci říci, že jako ministr se budu starat o to, aby každý absolvent dostal na startu své životně-pracovní dráhy šanci. K tomu vytváříme tyto předpoklady. Jistá ekonomická opatření o nichž nebudu nyní v podrobnostech hovořit k tomu, aby se zvýšil zájem podniků a institucí a přijetí těchto lidí, aby i tyto podniky viděly o něco dopředu a došly k vědomí, že si zakládají přijetím těchto lidí novou, kvalifikovanou pracovní generaci do období kdy budou pracovat v tržním hospodářství. Za druhé, jednáme s příslušnými školami, na nichž došlo k nesmyslnému zkrácení dřívější doby přípravy na povolání, aby ještě zařadily jisté pokračování vzdělání, zejména ve směrech a aby naučily tyto mladé lidi podnikat, rozumět modernímu účetnictví, zdokonalily je v jazycích atd. Jednáme také o tom, aby větší část těchto lidí než dosud mohla odejít na stáže do zahraničí, aby se vrátili s evropskými poznatky, které by uplatnily v naší ekonomice.

Dosud se lidé ucházeli o práci na NV-ech. Od prvního srpna t. r. začaly pracovat úřady práce. Co je jejich hlavním posláním?

Já tyto úřady nazývám službami zaměstnanosti. Chci, aby jim poskytl plně služby pro jejich zaměstnanost. Jsou tam poradní služby pro výběr zaměstnání, pracovní-právní poradní služba a za třetí, měla by tam být bezvadně fungující zprostředkovatelská služba o zaměstnání tak, aby přibližně do dvou let, než se nám to povede materiálně vybavit a to i se zahraniční pomocí, mohl člověk přistoupit k počítači a když mu někdo ukáže co má jak zmáčknout, tak aby se na tom display dokázal informovat o tom, jaké kde je volné místo, jak je to místo placené, jaká je náročnost toho volného pracovního místa atd.

Kde všude jsou tyto úřady práce?

Ve všech okresech a ve všech větších městech a nebo obvodech. Počítáme s tím, že během prvního měsíce by se nám to mělo podařit ustavit přibližně v sedmnáctých nejpotebnejších okresech. Mým požadavkem vedle té ryzí profesionality je, aby pro tyto služby byli vybráni lidé s vysokým humanitním citěním a velmi dobrým přístupem k lidem.